

BÖRJA SLÄKTFORSKA

En guide för nybörjare

Upptäck din släkts historia steg för
steg och lär dig hur du hittar dina
förfäder

Av Anna

Annas Släktforskning

www.annasslaetforskning.net

Släktforskning börjar ofta med en enkel fråga:

Vem var människorna som levde före mig?

Kanske har du sett ett gammalt fotografi, hört en berättelse eller bara är nyfiken. Bakom varje namn finns ett liv, en historia och ett sammanhang.

Släktforskning har varit en stor del av mitt liv sedan jag var 15 år. Vad som började som en nyfikenhet har vuxit till ett djupt intresse och passion för att förstå min egen historia och de människor som kom före mig. För mig är släktforskning mer än bara namn och datum, det är berättelser, öden och sammanhang som väver ihop dåtid med nutid.

Jag har alltid fascinerats av hur våra förfäders livsval och omständigheter format de generationer som kommer efter. Var bodde de? Hur levde de? Vilka utmaningar mötte de?

Genom åren har jag lagt otaliga timmar på att bläddra i kyrkböcker, arkiv och gamla dokument. Jag har letat efter okända släktingar, löst mysterier och ibland stött på överraskningar. Släktforskning har gett mig insikten att vi alla bär på en berättelse som är värd att bevaras. När jag inte längre finns här vill jag inte bli bortglömd. Jag hoppas att mina efterkommande ska minnas mig och de liv som föregick mitt. Släktforskning handlar inte bara om att förstå vår egen historia, utan också om att bevara våra förfäders liv. När vi dokumenterar deras spår kan vi säkerställa att deras liv inte var förgäves, att deras namn inte förloras och glöms bort. Det handlar om att ge dem en plats i historien så deras minne lever vidare genom oss.

Vad är släktforskning?

Släktforskning är att ta reda på vilka människor som levt före dig, vad de hette, var de bodde och hur deras liv såg ut. Det handlar inte bara om namn och datum, utan om att förstå sin bakgrund och sin historia.

Många börjar släktforska av olika anledningar:

- nyfikenhet på familjen
 - vilja att bevara minnen
 - för att ge barn och barnbarn en historia
 - eller för att man fastnat för historien bakom människorna
-

Steg 1: Börja med det du vet

Det fina med släktforskning är att du redan har det viktigaste:

- din nyfikenhet
- lite tid då och då
- grundläggande information om din familj

Börja gärna med att:

- prata med äldre släktingar
- samla namn, födelsedatum och platser
- leta efter gamla papper, fotografier och brev

En dator och internet gör det enklare, men det viktigaste är att **skriva ner det du hittar från början**. Ett släktträd fungerar som en karta över din familj och hjälper dig att organisera informationen

Steg 2: Samla information från släktingar

En av de mest värdefulla källorna är dina egna släktingar.

Fråga dem om:

- namn
- födelseplatser
- familjemedlemmar
- fotografier
- berättelser

Många viktiga detaljer finns bara i familjens minne.

Personligen har jag ofta upptäckt viktig information genom samtal med äldre släktingar.

När du har samlat det du vet kan du börja söka i arkiv och databaser, till exempel kyrkböcker.

Mitt bästa råd är:

- börja med en person i taget
- arbeta bakåt steg för steg
- notera alltid var informationen kommer ifrån

Här fastnar många, inte för att det är svårt, utan för att det känns rörigt. Struktur gör enorm skillnad.

Steg 3: Använd arkiv och kyrkböcker

När du har samlat grundläggande information kan du börja använda historiska källor.

De viktigaste källorna i svensk släktforskning är kyrkböckerna. De innehåller information om:

- födslar
- vigslar
- dödsfall
- familjer

Alla dessa olika dokument gör det möjligt för oss idag att följa deras liv.

Det var när jag först började använda kyrkböcker som släktforskning verkligen blev spännande för mig. Plötsligt kunde jag se var mina förfäder bodde, vad de arbetade med och hur deras liv såg ut.

Steg 4: Dokumentera din forskning

Professionell släktforskning kräver noggrann dokumentation.

Skriv alltid ner:

- var du hittade informationen
- datum
- källor

Om du gör en tydlig dokumentation kan du längre fram kontrollera informationen och fortsätta din forskning på ett källkritiskt sätt.

Jag rekommenderar att använda:

- släkträd
- ansedlar
- anteckningar

Organisation är nyckeln till framgång. Om du väljer att spara informationen i fysiska pärmar eller i släktforskningsprogram är egentligen mindre viktigt. Det viktigaste är att du skapar ett system som fungerar för dig.

Steg 5: Undvik vanliga misstag

Här är några av de vanligast misstagen nybörjar gör:

- Kopierar andras forskning
- Hoppa över generationer
- Inte dokumentera källor

Professionell släktforskning bygger alltid på verifierbar information.

Noggrannhet är viktigare än hastighet.

Steg 6: När behöver man mer hjälp?

Det är helt normalt att stöta på hinder i sin släktforskning. Vanliga situationer är:

- När uppgifter inte stämmer
- När en person "försvinner" i arkiven
- När du vill förstå hur DNA kan användas
- När du vill komma vidare snabbare

Då kan det vara skönt med vägledning, genom böcker, kurser eller personlig hjälp

Detta kan du upptäcka

Genom släktforskning kan du upptäcka:

- förfäders yrken
- var de bodde
- familjer och barn
- migrationer
- livshändelser

Varje upptäckt ger en djupare förståelse av din egen historia.

Så gör du din första sökning (praktiskt exempel)

Nu ska du göra din första riktiga släktforskning.

Följ dessa steg:

1. Gå till Riksarkivet

Öppna din webbläsare och gå till:

www.riksarkivet.se

Klicka på:

Sök i arkiven

2. Välj en person att börja med

Börja med någon du vet information om, till exempel:

- en mor- eller farförälder
- eller en person som levde i början av 1900-talet

Du behöver veta:

- namn
 - ungefärligt födelseår
 - födelseförsamling (om möjligt)
-

3. Sök efter födelsebok

Välj:

Kyrkoarkiv

→ Församling

→ Födelsebok

Där kan du hitta:

- födelsedatum
- föräldrar
- bostadsort

4. Gå vidare till husförhörlängden

När du hittat personen kan du söka i:

Husförhörlängder

Där kan du se:

- hela familjen
- var de bodde
- barn
- flyttar

Detta är grunden till släktforskning.

5. Arbeta bakåt steg för steg

När du hittat en person:

sök deras föräldrar och sedan deras föräldrar

På detta sätt kan du följa din släkt bakåt i tiden.

Viktigt att veta

Släktforskning handlar om att arbeta metodiskt, en generation i taget.

Med tålamod kan du ofta komma flera hundra år bakåt i tiden.

Källhänvisning inom släktforskning

Vad är en källhänvisning?

En källhänvisning är en beskrivning av var du har hittat din information. Den visar exakt vilken bok, sida, volym eller databas som uppgiften kommer ifrån.

Källhänvisningen fungerar som en karta tillbaka till originaluppgiften.

Utan källhänvisningar är det svårt eller ibland omöjligt att kontrollera om en uppgift är korrekt.

Varför är källhänvisningar så viktiga?

Källhänvisningar är en av de viktigaste delarna i seriös släktforskning. De gör det möjligt att:

1. Kontrollera uppgifterna

Du eller någon annan kan gå tillbaka till originalkällan och verifiera informationen.

2. Hitta tillbaka till informationen senare

Det är lätt att glömma var en uppgift hittades. En bra källhänvisning sparar mycket tid.

3. Bedöma trovärdigheten

Vissa källor är mer tillförlitliga än andra. Med en källhänvisning kan man avgöra hur säker uppgiften är.

4. Undvika fel som sprids vidare

Felaktiga uppgifter kan spridas snabbt i släktträd. Källhänvisningar hjälper till att stoppa detta.

5. Hjälpa andra forskare

Andra släktforskare kan fortsätta där du slutade.

Vad ska en källhänvisning innehålla?

En källhänvisning ska innehålla tillräckligt med information för att någon annan ska kunna hitta samma uppgift.

För kyrkböcker bör följande delar finnas med:

- Församlingens namn
- Länsbokstav (valfritt men rekommenderas)
- Typ av bok (t.ex. husförhörslängd, födelsebok, vigselbok, dödbok)
- Volymbeteckning (t.ex. AI:12, C:5)
- Tidsperiod
- Sida eller bildnummer
- Arkivtjänst eller arkiv (t.ex. ArkivDigital eller Riksarkivet)

Exempel på fullständiga källhänvisningar

Husförhörslängd

Björnekulla (L) AI:12 (1861–1865), sida 145, ArkivDigital.

Alternativt mer detaljerat:

Björnekulla kyrkoarkiv, Husförhörslängder, AI:12 (1861–1865), sida 145, ArkivDigital.

Födelsebok

Björnekulla (L) C:5 (1850–1860), sida 32, ArkivDigital.

Vigselbok

Björnekulla (L) EI:3 (1845–1860), sida 78, ArkivDigital.

Dödbok

Björnekulla (L) F:2 (1861–1890), sida 210, ArkivDigital.

Församlingsbok

Björnekulla (L) Alla:3 (1900–1910), sida 52, ArkivDigital.

SCB-utdrag

Statistiska centralbyrån (SCB), födda 1895, Björnekulla (L), ArkivDigital.

Databaser

Sveriges dödbok 1860–2017, Sveriges Släktforskarförbund.

Sveriges befolkning 1900, Sveriges Släktforskarförbund.

ArkivDigital och Riksarkivet – hur man hänvisar

Det är viktigt att förstå att ArkivDigital och Riksarkivet inte är själva källan, de är tjänster som visar källan.

Själva källan är kyrkboken eller arkivhandlingen.

Därför ska du skriva:

Kågeröd (M) AI:14 (1861–1865), sida 120, ArkivDigital.

inte bara:

ArkivDigital

Sida, bild eller AID?

Du kan använda:

- Sida (bäst om den finns)
- Bildnummer
- AID (ArkivDigital's bild-ID)

Exempel:

Kågeröd (M) AI:14 (1861–1865), sida 120, ArkivDigital, bild 125.

eller

Kågeröd (M) AI:14 (1861–1865), ArkivDigital, AID: v12345.b125.s120

Originalkälla och andrahandskälla

Originalkälla (primärkälla)

Källor skapade nära händelsen:

- Födelsebok
- Husförhörslängd
- Vigselbok
- Dödbok
- Bouppteckning

Dessa är mest tillförlitliga.

Andrahandskälla (sekundärkälla)

Källor som bygger på originalkällor:

- Databaser
- Register
- Andra släktträd
- Böcker

De är användbara, men bör alltid kontrolleras mot originalkällan.

Exempel på dålig och bra källhänvisning

Dålig källhänvisning:

ArkivDigital

Bra källhänvisning:

Kågeröd (M) AI:14 (1861–1865), sida 120, ArkivDigital.

När ska man skriva källhänvisningen?

Alltid direkt när du hittar uppgiften.

Väntar du, finns risken att du glömmer var informationen kom ifrån.

En bra regel:

Ingen uppgift utan källhänvisning.

Var ska man skriva källhänvisningen?

Du kan skriva den:

- i ditt släktforskningsprogram
- i din släktforskningsdagbok
- i anteckningar
- i din bok

Varje uppgift bör ha sin egen källhänvisning.

Tips för konsekventa källhänvisningar

- Använd samma format varje gång
- Var noggrann
- Var tydlig
- Var konsekvent
- Skriv källan direkt

Konsekventa källhänvisningar gör din forskning professionell och trovärdig.

Sammanfattning

Källhänvisningar är grunden i all seriös släktforskning. De gör det möjligt att kontrollera, förstå och bygga vidare på forskningen.

En bra källhänvisning gör att både du och andra kan hitta tillbaka till originalkällan.

Kom ihåg:

En uppgift utan källhänvisning är en osäker uppgift.

Avslutning

Släktforskning handlar inte bara om det förflutna. Det handlar om att förstå vem du är och var du kommer ifrån. Du kan börja idag.

Vill du upptäcka din släkts historia på riktigt?

Den här guiden har gett dig grunden. Men släktforskning kan ta dig mycket längre.

Föreställ dig att du kan:

- hitta förfäder som levde på 1700- och 1600-talet
- upptäcka var de bodde och hur de levde
- förstå deras yrken, liv och familjer
- bygga ett komplett släktträd
- bevara din släkts historia för framtida generationer

Detta är fullt möjligt om du använder rätt metod.

Efter över 20 år av släktforskning har jag samlat mina kunskaper i mina böcker och kurser, där jag steg för steg visar exakt hur du gör.

Där får du lära dig:

- ✓ hur du använder kyrkböcker professionellt
- ✓ hur du hittar information i arkiv
- ✓ hur du tolkar gamla texter
- ✓ hur du undviker vanliga misstag
- ✓ hur du bygger ett komplett och korrekt släktträd

Börja din resa idag

Besök min hemsida:

www.annasslaktforskning.net

Där kan du:

- Mina böcker *Nyckeln till ditt förflutna* och *När spåren tar slut*
- Mallar och guider
- Onlinekurser
- Min digitala tidning

Från nyfikenhet till upptäckt

Släktforskning börjar med en fråga och en dag kan du sitta där med berättelsen om din egen släkt framför dig och en historia som annars hade varit bortglömd.

Anna

Annas Släktforskning